

РЕЦЕНЗІЇ, ВІДГУКИ, ПОВІДОМЛЕННЯ

УДК 786.8(477.83)~7.092

*Микола ДАВИДОВ,
м. Київ*

ДРОГОБИЦЬКИЙ БАЯННО-АКОРДЕОННИЙ КОНКУРС ЯК МИСТЕЦЬКЕ ЯВИЩЕ ЖАНРУ

9 – 13 травня 2013 р. в Дрогобичі відбувся п'ятий Міжнародний конкурс баяністів «Perpetuum mobile» – чи не наймасштабніше мистецьке представництво баянного виконавства. На безперервній історичній ниві різноманітних баянних змагань (регіональних, республіканських, всесоюзних, міжнародних), що беруть свій початок у 20-х – 30-х роках минулого століття, цей конкурс виділяється низкою особливостей, що характеризують його унікальність, зокрема:

- в його назві, закладено символічний смисл безперервності існування жанру;
- в дванадцяти номінаціях конкурсу, вперше в історії баянного мистецтва оптимально охоплено, *по-перше*, усі вікові категорії музикантів, *по-друге*, забезпечено представництво усіх напрямків баянної спеціалізації – педагогічного, культосвітнього та професійно-академічного;
- залучено представництво повного комплексу різновидів виконавства сольного, ансамблевого, оркестрового;
- в останніх двох номінаціях баян-акордеон сполучається зі струнним інструментарієм.

Широка палітра різновидів музикування засвідчує про надзвичайну популярність сучасного баянно-акордеонного виконавства та дозволяє виявити талановиту молодь в усіх осередках навчання й стимулювати її до високих здобутків академічного мистецтва.

Проведений у Дрогобичі черговий конкурс спонукає до роздумів.

Безперервність існування баянного мистецтва, як відомо, детермінується зацікавленістю талановитої молоді його можливостями в художньому самовираженні через тембр інструмента та його надзвичайно широкий технологічний спектр – в гнучкості динамічної процесуальності, артикуляції, штрихах, прийомах звуковимовлення, смислового інтонування, гармонізації, поліфонізації. Це виводить баян-акордеон у перші

ряди факторів академічного музичного інструментарію, що сприяють проростанню масовості музичної культури України.

Зацікавленість баянним мистецтвом є чинником його збереження і безперервного розвитку. Символічним є й те, що конкурс «Perpetuum mobile» функціонує саме на базі педагогічного університету, як дидактичному закладі покликаному до музичного виховання широкого загалу молоді, тобто формувати потенціал музичної культури народу.

Конкурс засвідчив, що незалежно в якій системі навчання відбувається опанування баяна, талановита молодь сьогодні має можливість максимального розвитку своїх здібностей, бо скрізь викладання проводиться фахівцями академічного спрямування на належно високому рівні, і цьому сприяють саме конкурси.

Адже, загальновідомо, що конкурс протягом багатьох століть – невід’ємний атрибут музичного мистецтва. В ньому зосереджено численні стимули безперервного зростання зрілості музичного-образного художнього мислення музиканта, багатогранного технологічного базису виконавця, але за умови відповідного добору репертуару в програмах конкурсантів. І саме тут спостерігаються неадекватні підходи як самих учасників, так і їх педагогів.

Як показує аналіз конкурсних програм, їх основними недоліками є стильова одноманітність, схильність до переважання естрадно-джазової орієнтації і, разом з тим, недостатність уваги до високохудожніх зразків музичної класики та творчості видатних сучасних композиторів академічного спрямування як показників музичної зрілості виконавців.

Часто спостерігається добір творів, розрахованих лише на сильні сторони даного конкурсанта, що, безумовно, є позитивним, але лише частково. Конкурсна програма повинна обов’язково включати інтелектуально-художню складність музичних творів, як критерій визначення рівня художнього рівня музично-інтерпретаторського мислення конкурсанта. Тому вельми бажано, щоб такі критерії додавались до наступних програм конкурсу «Perpetuum mobile», щоб він все більшою мірою ставав своєрідною школою неухильного зростання музичної зрілості як самих конкурсантів, так і даного конкурсу в цілому.

Слід відзначити надзвичайно копітку роботу по організації та проведенню цього унікального за своєю багатогранністю заходу головних організаторів доцентів Андрія Душного та Богдана Пица й старших викладачів Валерія Шафету та Андрія Боженського.